

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

CYPR

Informacja o sytuacji gospodarczej i stosunkach gospodarczych z Polską

Informacje ogólne:

powierzchnia:	9251 km ²	
ludność:	0,9 mln	
głowa państwa:	pan prezydent Nicos Anastasiades	od 24 lutego 2013 r.
premier:	pan prezydent Nicos Anastasiades	od 24 lutego 2013 r. (II gabinet od 13 lutego 2018 r.)
minister spraw zagranicznych:	pan Ioannis Kasoulides	od 11 stycznia 2022 r.
minister energii, handlu, przemysłu:	pani Natasa Pilides	od 10 lipca 2020 r.
wiceminister ds. badań, innowacji i polityki cyfrowej:	pan Kyriacos Kokkinos	od 1 marca 2020 r.
wiceminister turystyki:	pan Savvas Perdios	od 2 stycznia 2019 r.
ambasador Republiki Cypryjskiej w RP:	pan Petros T. Nacouzis	od 28 września 2021 r.
ambasador RP w Republice Cypryjskiej:	pani Irena Lichnerowicz-Augustyn	od 5 września 2018 r.
termin wyborów:	wybory prezydenckie odbędą się w 2023 r., a parlamentarne w 2026 r.	

Podstawowe wskaźniki makroekonomiczne:

WSKAŹNIKI	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022*	2023*
PKB (w mld EUR)	18,929	20,245	21,613	23,010	21,618	23,353		
PKB na 1 mieszkańca (w tys. EUR)	22,230	23,550	24,840	26,090	24,240	25,940		
PKB (wzrost w %)	6,5	5,9	5,7	5,3	-5,0	5,5	2,3	3,5
Nadwyżka (+) / deficyt (-) sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	0,3	1,9	-3,5	1,3	-5,8	-1,7	-0,3	-0,2
Dług sektora instytucji rządowych i samorządowych (% PKB)	103,1	92,9	98,4	91,1	115,3	103,6	93,9	88,8

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

Inflacja (HICP w %)	-1,2	0,7	0,8	0,5	-1,1	2,3	2,6	1,2
Bezrobocie (w %)	13,0	11,1	8,4	7,1	7,6	7,5	7,8	7,3
Eksport (w mld EUR)	2,681	2,904	4,252	3,079	2,697	3,215		
Import (w mld EUR)	7,077	8,149	9,166	8,151	7,658	8,603		
Bilans handlowy (w mld EUR)	-4,396	-5,245	-4,915	-5,072	-4,961	-5,388		
Bezp. inwestycje zagr. na Cyprze (w mln euro)	195 627	364 093	378 873	398 295	388 815			
Inwestycje bezp. Cypru za granicą (w mln euro)	192 652	377 144	394 277	410 565	399 314			

Źródło: EUROSTAT; Central Bank of Cyprus (dane dot. bezpośrednich inwestycji); DG ECFIN (Spring 2022 Economic Forecast), * prognoza

1. Podstawowe informacje

Republika Cypryjska to państwo unilateralne, o prezydenckim systemie rządów. Funkcje głowy państwa sprawuje prezydent, który jest jednocześnie szefem rządu. Prezydent wybierany jest w wyborach powszechnych na 5-letnią kadencję. Nicos Anastasiades sprawuje urząd prezydenta Republiki Cypryjskiej od 24 lutego 2013 r. W 2018 r. został wybrany na drugą kadencję. Zgodnie z konstytucją urząd wiceprezydenta jest zarezerwowany dla przedstawiciela cypryjskich Turków, jednak od 1974 r. (tj. od czasu proklamowania tzw. Republiki Tureckiej Cypru Północnego) stanowisko to pozostaje nieobsadzone.

Władzę ustawodawczą sprawuje jednoizbowy parlament – Izba Reprezentantów. Zasiada w nim 56 deputowanych, którzy są wybierani w wyborach powszechnych na 5-letnią kadencję. Ostatnie wybory parlamentarne odbyły się 30 maja 2021 r., w wyniku których znalazło się w nim siedem ugrupowań. Największe poparcie w wyborach uzyskała rządząca wcześniej partia DISY (Zgromadzenie Narodowe), na którą głosowało 27,79 proc. wyborców, co dało jej 17 mandatów w Izbie Reprezentantów. Pozostałe partie parlamentu Cypru to AKEL (Postępową Partię Ludzi Pracy) dysponująca 15 mandatami, DIKO (Partia Demokratyczna) - 9 mandatów, EDEK (Ruch na Rzecz Socjaldemokracji) - 4 mandaty, DEPA (Front Demokratyczny) - 4 mandaty, ELAM (Narodowy Front Ludowy - partia skrajnie prawicowa) - 4 mandaty i KOSP (Ruch Ekologów - Współpraca Obywatelska) - 3 mandaty.

Cypr jest państwem członkowskim Unii Europejskiej (od 2004 r.) oraz innych organizacji i instytucji międzynarodowych, w tym WTO. W 2008 r. Cypr przystąpił do strefy euro.

Państwo jest podzielone administracyjnie na sześć dystryktów: Famagusta, Limassol, Larnaca, Nikozja, Paphos oraz Kyrenia (dystrykt kontrolowany w całości przez tzw. Turecką Republikę Cypru Północnego).

Republika Cypryjska posiada *de jure* suwerenność nad całym terytorium wyspy, włączając w to wody terytorialne i wyłączną strefę ekonomiczną, za wyjątkiem terytorium suwerennych baz (ang. *Sovereign Base Areas*) Akrotiri i Dhekelii, pozostających pod kontrolą brytyjską zgodnie z porozumieniami z Londynu i Zurychu.

W 1974 r. na terenach zajętych przez wojska tureckie została proklamowana tzw. Republika Turecka Cypru Północnego, nieuznawana przez żadne państwo na świecie poza Republiką Turcji. Zgodnie z decyzją podjętą podczas Szczytu Rady Europejskiej w 2002 r. w Kopenhadze całe terytorium Republiki Cypryjskiej przystąpiło do Unii Europejskiej, jednakże na północnej części wyspy zawieszono obowiązywanie prawa unijnego.

2. Sytuacja gospodarcza

Cypr charakteryzuje się małą i otwartą gospodarką. Dominują w niej usługi, które stanowią ponad 80% wartości dodanej brutto. Przemysł odpowiada za ok. 12,5% PKB kraju, natomiast rolnictwo - 2% (wg CIA Factbook – dane za rok 2017).

W ciągu ostatnich dwóch dekad gospodarka tego kraju uległa dywersyfikacji, jednak turystyka pozostaje nadal jednym z najważniejszych sektorów, zwłaszcza ze względu na jej wpływ na handel detaliczny, transport, budownictwo i zatrudnienie. Pod względem wartości dodanej wysoki wkład mają także usługi profesjonalne, komunikacja, usługi finansowe i nieruchomości.

Do najważniejszych sektorów cypryjskiej gospodarki w 2020 r. należały handel hurtowy i detaliczny, transport, usługi związane z zakwaterowaniem i usługi gastronomiczne (21,4%), działalność związana z administracją

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

publiczną, obronnością, edukacją i ochroną zdrowia (20,8%), działalność profesjonalna, naukowa i techniczna oraz działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca (11,3%).

W trakcie światowego kryzysu finansowego z pierwszych lat drugiej dekady XXI wieku cypryjski sektor bankowy ucierpiał w sposób szczególny. Dwa największe banki cypryjskie były jednymi z dysponentów greckich obligacji oraz posiadały swoje oddziały na terenie Grecji. Ze względu na liczne spadki ratingu kredytowego w maju 2011 roku Cypr utracił dostęp do międzynarodowych rynków kapitałowych. W rezultacie zmuszony był wystąpić o pomoc do Komisji Europejskiej, Europejskiego Banku Centralnego oraz Międzynarodowego Funduszu Walutowego (tzw. „Trojki”). Plan ratunkowy dla Cypru opiewał na sumę 10 mld euro i przewidywał m.in. likwidację jednego z banków. Cypr zobowiązał się również do przeprowadzenia reform strukturalnych i finansowych oraz sprywatyzowania przedsiębiorstw należących do państwa. Program pomocy finansowej został zakończony w marcu 2016 roku. Łącznie Cypr skorzystał ze wsparcia w wysokości 6,3 mld euro ze środków Europejskiego Mechanizmu Stabilności, jak również 1 mld euro z Międzynarodowego Funduszu Walutowego. W latach 2016-2019 średnioroczny wzrost realnego PKB Cypru wynosił 5,8%. Cypryjski sektor finansowy w porównaniu z innymi krajami strefy euro nadal pozostaje obciążony wysokim udziałem kredytów zagrożonych, mimo iż w ciągu ostatnich kilku lat banki skonsolidowały, wzmocniły i zdywersyfikowały swoją bazę kapitałową oraz ograniczyły kredyty zagrożone o ponad 80%. Jednocześnie rząd zreformował swoje finanse publiczne, przywrócił dług do zrównoważonego poziomu i spłacił dług wobec MFW pięć lat przed wyznaczonym terminem. Osiągnięcia te dały rządowi przestrzeń fiskalną do udzielenia trwałego wsparcia przedsiębiorstwom dotkniętym pandemią. Po gwałtownym spadku PKB w 2020 r. w wyniku pandemii Covid-19 (-5%) gospodarka cypryjska w kolejnym roku odbiła się mocno wzrastając o 5,5% za sprawą ożywienia popytu krajowego i zagranicznego, wspieranego przez fundusze UE.

Środki w ramach unijnego instrumentu na rzecz Obudowy i Zwiększania Odporności (RRF) w wysokości 1,2 mld euro rząd Cypru planuje przeznaczyć na przyspieszenie cyfryzacji, liberalizacji i zazieleniania gospodarki. Oczekuje się też, że realizacja tego programu przyczyni się do wzrostu inwestycji sektora prywatnego.

Według prognoz Agencja Fitch Ratings skutki inwazji Rosji w Ukrainie będą silnie odczuwalne przede wszystkim w sektorze turystycznym. We wcześniejszych latach Rosjanie stanowili drugą pod względem wielkości grupę odwiedzających Cypr (około 20%). Aktywność w turystyce może jednak wzrastać z uwagi na łagodzenie pandemicznych restrykcji w podróżach na innych kluczowych rynkach (np. w Wielkiej Brytanii i w Niemczech).

Cypr importuje stosunkowo niewielkie ilości rosyjskich towarów, jednak występuje tu duża zależność od importu surowców energetycznych (93% w porównaniu ze średnią UE wynoszącą 60%). Rosja ma też istotny udział w bezpośrednich inwestycjach zagranicznych na Cyprze w postaci podmiotów specjalnego przeznaczenia (SPE). Mają one ograniczony wpływ na gospodarkę krajową, ale ich aktywność przekłada się na popyt na usługi profesjonalne (np. prawne i finansowe). W ostatnich latach zmniejszone zostało zaangażowanie rosyjskiego kapitału w cypryjską bankowość.

Agencja Fitch Ratings w połowie marca 2021 r. opublikowała rating dla Cypru na poziomie BBB-, ze stabilną perspektywą, powołując się na solidne zarządzanie i stabilność instytucji finansowych i polityki fiskalnej.

Według Human Development Index (HDI) standard życia na Cyprze oceniany jest jako „bardzo wysoki”.

Prognozy Komisji Europejskiej, jak i Międzynarodowego Funduszu Walutowego (MFW) przewidują, że w 2022 r. nastąpi spowolnienie tempa wzrostu cypryjskiego PKB do 2-2,3%. Ponadto ekonomiści spodziewają się tymczasowego pogorszenia salda rachunku obrotów bieżących oraz dalszego wzrostu inflacji (do 5,3% w ujęciu średniorocznym). MFN wśród czynników mogących zagrażać perspektywom makroekonomicznym Cypru wskazał przede wszystkim na ryzyko eskalacji i przedłużonego trwania wojny w Ukrainie oraz zaostrzenia sankcji nałożonych na Rosję, a także możliwe odnotowanie oczekiwań inflacyjnych w gospodarkach wysoko rozwiniętych i wybuchy kolejnych fal pandemii. Rada Wykonawcza MFW rekomendowała władzom Cypru stopniową odbudowę buforów fiskalnych oraz utrzymywanie dyscypliny finansów publicznych w średnim okresie, niezbędnej do przywrócenia długu publicznego na ścieżkę spadkową. Ponadto zalecono m.in. wzmocnienie monitorowania jakości aktywów w sektorze bankowym, a także implementację reform strukturalnych ukierunkowanych na zwiększenie potencjału wzrostu gospodarczego w średnim okresie oraz promowanie zielonej i cyfrowej transformacji gospodarczej.

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

Handel

Według danych cypryjskiego urzędu statystycznego wartość eksportu towarów z Cypru w 2021 roku wyniosła 3,3 mld euro, co w porównaniu z 2020 r. (2,7 mld euro) oznacza wzrost o 19,7%. Z kolei cypryjski import w 2021 r. wyniósł 8,5 mld euro odnotowując wzrost o 11,6% (z poziomu 7,6 mld euro w 2020 r.). Deficyt w cypryjskim handlu zagranicznym w 2021 r. osiągnął 5,2 mld euro.

Eksport

Najważniejsze kategorie w strukturze cypryjskiego eksportu w 2021 r.:

- Pojazdy, samoloty, statki i sprzęt transportowy – 1.079 mln euro
- Produkty mineralne – 661 mln euro
- Produkty chemiczne i przemysłów pokrewnych – 530 mln euro
- Zwierzęta żywe, produkty zwierzęce – 313 mln euro
- Maszyny i urządzenia elektryczne – 214 mln euro
- Żywność przetworzona, napoje, alkohole, tytoń – 109 mln euro
- Metale nieszlachetne i wyroby z nich – 90 mln euro
- Warzywa – 66 mln euro
- Urządzenie precyzyjne, optyczne, medyczne, muzyczne itp. – 53 mln euro
- Plastik i wyroby z plastiku, guma i wyroby z gumy – 31 mln euro

Najważniejsze kierunki eksportu cypryjskich towarów w 2021 roku:

- Wywóz cypryjskich towarów do krajów Unii Europejskiej stanowił około 27% całkowitego eksportu i wyniósł 874,8 mln euro. Głównymi odbiorcami w ramach UE były: Grecja - 252 mln euro, Niemcy - 98 mln euro, Szwecja - 72 mln euro, Włochy - 44 mln euro, Francja - 43 mln euro, Holandia - 39 mln euro, Czechy - 25 mln euro, Bułgaria - 23 mln euro, Rumunia - 23 mln euro i Słowenia - 21 mln euro.
- Innymi ważnymi kierunkami cypryjskiego eksportu są: kraje Bliskiego Wschodu – 478 mln euro, pozostałe kraje europejskie - 411,4 mln euro, kraje Ameryki Środkowej i Karaibów - 264 mln euro, pozostałe kraje azjatyckie - 257 mln euro, pozostałe kraje Afryki - 253 mln euro, kraje Oceanii i regionów polarnych - 252 mln euro, kraje Afryki Północnej - 212 mln euro i kraje Ameryki Północnej - 79 mln euro.

Import

Najważniejsze kategorie w strukturze cypryjskiego importu w 2021 r.:

- Pojazdy, samoloty, statki i sprzęt transportowy – 1.665 mln euro
- Produkty mineralne – 1.600 mln euro
- Maszyny i urządzenia elektryczne – 996 mln euro
- Produkty chemiczne i przemysłów pokrewnych – 868 mln euro
- Żywność przetworzona, napoje, alkohole, tytoń – 760 mln euro
- Metale nieszlachetne i wyroby z nich – 447 mln euro
- Warzywa – 322 mln euro
- Tekstylia i artykuły tekstylne – 301 mln euro
- Plastik i wyroby z plastiku, guma i wyroby z gumy – 286 mln euro
- Różne towary – 256 mln euro
- Zwierzęta żywe, produkty zwierzęce – 211 mln euro

Import do Cypru wg przeznaczenia w 2021 r.:

- dobra konsumpcyjne stanowiły 2.418 mln euro i 28,4% całości importu
- półprodukty – 2.360 mln euro (27,7%) z czego na potrzeby sektora wytwórczego – 1.485 mln euro i surowce dla sektora budowlanego – 411 mln euro

Najważniejsze kierunki importu towarów do Cypru w 2021 roku:

- głównym kierunkiem dostaw towarów na Cypr w 2021 r. były kraje Unii Europejskiej z udziałem około 65% (5,519,6 mln euro) w imporcie ogółem. Najważniejszymi dostawcami w UE były Grecja – 2.036 mln euro, Włochy - 872 mln euro, Niemcy - 527 mln euro, Holandia - 437 mln euro, Hiszpania - 276

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

mln euro, Belgia - 259 mln euro, Rumunia - 150 mln euro, Francja - 141 mln euro, Polska - 128 mln euro i Bułgaria - 108 mln euro.

- najważniejszymi europejskimi dostawcami towarów spoza EU w 2021 r. były: Zjednoczone Królestwo – 326 mln euro, Turcja – 111 mln euro i Rosja – 86 mln euro.
- najważniejsi dostawcy towarów z pozostałych kierunków w 2021 r. to: Chiny – 430 mln euro, Izrael - 403 mln euro, Korea Południowa - 189 mln euro, Kajmany - 153 mln euro, USA - 118 mln euro, Japonia - 93 mln euro, Indie - 83 mln euro, Turkmenistan - 79 mln euro, Liberia - 65 mln euro, Zjednoczone Emiraty Arabskie - 58 mln euro, Wyspy Marshalla - 45 mln euro, Argentyna - 43 mln euro, Arabia Saudyjska - 41 mln euro, Egipt - 39 mln euro i Brytyjskie Wyspy Dziewicze - 37 mln euro.

Turystyka

Turystyka jest jednym z wiodących sektorów cypryjskiej gospodarki, który wraz z branżami powiązanymi przed pandemią generował około 20% PKB. Dochody sektora w pierwszym roku pandemii osiągnęły zaledwie 85% wyniku z poprzedzającego roku i był to największy spadek wśród państw członkowskich UE. Tak drastyczny spadek ruchu turystycznego w 2020 r. wymagał od władz Cypru wprowadzenia programu wsparcia sektora. Rząd tego kraju przeznaczył m.in. 6,3 mln euro na dotowanie linii lotniczych, które wykonywały loty przy zaledwie 40% obłożeniu. Ponadto Cypr obniżył stawkę VAT na usługi zakwaterowania turystycznego i usługi gastronomiczne z 9% na 5%.

Według Cypryjskiego Urzędu Statystycznego – Cystat w 2021 r. Cypr odwiedziło około 1,9 mln turystów, w tym z Polski - 113 tys. osób. W porównaniu z 2020 r. oznacza to ponad trzykrotny wzrost przyjazdów. O ile liczba turystów z Polski już w ubiegłym roku była rekordowa i przekroczyła poziom sprzed pandemii Covid-19, tak całkowita liczba turystów odwiedzających Cypr jest jeszcze dwukrotnie niższa niż w 2019 r. (4 mln osób).

Rosyjski atak na Ukrainę oraz związane z tym antyrosyjskie sankcje są kolejnym mocnym ciosem dla branży. Według szacunków resortu turystyki zamknięcie przestrzeni powietrznej dla rosyjskich samolotów pozbawi Cypr około 800 tys. rosyjskich turystów, co stanowi 20-25% wszystkich odwiedzających.

Wobec tych wyzwań Cypr planuje unowocześnić oraz odbudować sektor turystyczny, tak aby stworzyć produkty turystyczne, które pomogą zbudować nową markę Cypru. W zamyśle wyspa ma być kojarzona z czymś więcej niż letnią, morską destynacją. Celem jest zwiększenie atrakcyjności Cypru oraz zmniejszenie sezonowości. Planuje się m.in. rozwój turystyki wiejskiej oraz winiarskiej (enoturystyki), modernizację miejsc kempingowych oraz glampingowych, stworzenie oraz rozbudowę istniejących atrakcji sezonowych oraz pozasezonowych (centa nurkowania, pola golfowe, kasyna, muzea, infrastruktura leśna, spacerowa, szlakowa i rowerowa, rejsy jednodniowe, jarmarki oraz wioski świąteczne, miejsca kultu religijnego). Ambicją Cypru jest, aby do końca dekady kraj ten znalazł się wśród 30 najbardziej konkurencyjnych destynacji turystycznych na świecie (obecnie 44).

Inwestycje

Według danych Banku Centralnego Cypru zakumulowana wartość bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) na Cyprze w 2020 r. wyniosła 388,8 mld euro. W porównaniu z rokiem poprzedzającym nastąpił niewielki spadek – wówczas wartość kapitału zainwestowanego w kraju wyniosła 398,3 mld euro.

Z kolei zakumulowana wartość cypryjskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych wyniosła w 2020 roku 399,3 mld euro. Tu również miał miejsce spadek w porównaniu do roku 2019, gdy inwestycje wyniosły 410,6 mld euro.

Wysoka wartość inwestycji lokowanych na Cyprze spowodowana jest przede wszystkim korzystnym systemem prawnym i licznymi preferencjami. Zgodnie z cypryjskim prawem możliwe jest uzyskanie obywatelstwa kraju poprzez dokonanie „inwestycji w gospodarkę państwa” w wysokości min. 2,15 mln EUR, jak również spełnienie dodatkowych wymogów (np. utrzymywanie nieruchomości na Cyprze wartej min. 500 tys. EUR, posiadanie statusu o niekaralności). Możliwość uzyskania obywatelstwa cypryjskiego dotyczy najbliższej rodziny osoby inwestującej na terenie kraju, w tym rodziców, małżonka i dzieci.

Ponad 85% zagranicznych inwestycji bezpośrednich lokowanych na Cyprze było skierowanych na sektor usług, a dominującą rolę odgrywały inwestycje w działalność finansową, bankową, sektor żeglugowy, handel i obrót nieruchomościami.

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

Dla zdynamizowania obrotów handlowych w reeksporcie i tranzycie oraz przyciągnięcia na Cypr zagranicznego kapitału i pobudzenia proeksportowej produkcji utworzono w pobliżu miasta Larnaka strefę wolnocłową. Dodatkowo w miejscowości Limassol funkcjonuje port handlowy.

3. Ramy prawno-traktatowe współpracy gospodarczej

Podstawowe znaczenie posiadają uregulowania Traktatu Akcesyjnego Polski do UE. Szereg kwestii związanych ze współpracą gospodarczą regulują bilateralne umowy międzyrządowe, m.in.:

- *Umowa w sprawie unikania podwójnego opodatkowania w zakresie podatków od dochodu i majątku z 4 czerwca 1992 r.*
- *Umowa o współpracy w dziedzinie turystyki z 7 czerwca 1995 r.*

Umowa w sprawie popierania i wzajemnej ochrony inwestycji (BIT) z Cyprem, podpisana 4 czerwca 1992 r. w Warszawie, została wypowiedziana przez Prezydenta RP w czerwcu 2018 r. Umowa utraciła moc obowiązującą 17 stycznia 2019 r., jednak zgodnie z art. 13 ust. 3 postanowienia umowy wobec inwestycji dokonanych przed wejściem w życie wypowiedzenia pozostają w mocy do 17 stycznia 2029 r.

4. Wymiana handlowa z Polską

Obroty towarowe (w mln euro)

	2016	2017	2018	2019	2020	2021*	Dynamika 2021 2020
Eksport	177,6	148,8	193,2	183,4	231,8	241,6	104,2
Import	100,9	80,0	107,4	98,4	141,3	80,8	57,2
Obroty	278,6	228,8	300,5	281,8	373,1	322,4	86,4
Saldo	76,7	68,8	85,8	85,0	90,5	160,8	

Źródło: GUS

* wartości za 2021 r. są danymi wstępnymi

W ostatnich dwóch latach polski eksport na Cypr nie dość, że okazał się odporny na zaburzenia związane z pandemią Covid-19, to nawet dynamicznie wzrósł. **W 2020 r. sprzedaż na ten rynek wzrosła o ponad 26%** do poziomu 231,8 mln euro. W tym samym roku import rozwijał się jeszcze szybciej i wzrósł o ponad 43% osiągając 141,3 mln euro.

W 2021 r. wg danych wstępnych GUS polski eksport kontynuował wzrost, jednak już w wolniejszym tempie (4,2%). Jego wartość na koniec ubiegłego roku wyniosła 241,6 mln euro. Natomiast w imporcie nastąpił gwałtowny spadek o prawie 43% do poziomu 80,8 mln euro. Sytuacja ta sprawiła, że poprawił się bilans w handlu z Cyprem. Nadwyżka wzrosła do 160,8 mln EUR. Ostatecznie w 2021 r. **polsko-cyprijskie obroty towarowe osiągnęły poziom 322,4 mln euro, co oznacza spadek o niemal 14% r/r.**

Po I kwartale 2022 r. w porównaniu z analogicznym okresem roku ubiegłego eksport osiągnął 85,4 mln euro (spadek o 21%), a import 8,5 mln euro (spadek o 79%).

Struktura wymiany handlowej

Wymiana handlowa z Cyprem jest uzależniona w głównej mierze od współpracy w zakresie usług remontowych dla jednostek pływających. Ich udział w eksporcie Polski cyklicznie waha się od 40% do nawet 60%. Ze względu na rozwinięty sektor turystyczny i liczne inwestycje w sektorze nieruchomościowym i infrastrukturalnym istnieje duże zapotrzebowanie na usługi budowlane, meble, jak również jachty oraz produkty i usługi z zakresu zielonych technologii i ochrony środowiska (zwłaszcza zarządzanie odpadami).

Główne grupy towarowe w polskim eksporcie do Cypru w 2021 r.:

- pojazdy, statki, powietrzne, jednostki pływające (122,8 mln euro, wzrost o 3,6%, udział 50,8%);

MINISTERSTWO ROZWOJU I TECHNOLOGII

- maszyny i urządzenia mechaniczne, sprzęt elektryczny (25,4 mln euro, wzrost o 36,3%, udział 10,5%);
- gotowe artykuły spożywcze, napoje (23,1 mln euro, spadek o 15,1%, udział 9,6%);
- artykuły przemysłowe różne (18,8 mln euro, wzrost o 19,1%, udział 7,8%);
- produkty przemysłu chemicznego lub przemysłów pokrewnych (10,8 mln euro, wzrost o 7,1%, udział 4,5%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim eksporcie do Cypru znajdują się m.in.: statki (119 mln euro - liniowce pasażerskie, łodzie wycieczkowe, promy, statki towarowe), meble (13,2 mln euro), papierosy (7,1 mln euro), przyrządy i urządzenia medyczne (5,9 mln euro), telewizory i monitory (5,6 mln euro), aparatura telekomunikacyjna (5,5 mln euro), leki (5,3 mln euro), mięso i podroby jadalne (4,5 mln euro), tytoń (4 mln euro), piwo (3,7 mln euro), druty i kable (2,8 mln euro), komputery (2,2 mln euro), zegarki (1,8 mln euro).

Główne grupy towarowe w imporcie z Cypru do Polski w 2021 r.:

- pojazdy, statki, powietrzne, jednostki pływające (48,5 mln euro, spadek o 55%, udział 60,1%);
- zwierzęta żywe i produkty zwierzęce (10 mln euro, wzrost o 36,2%, udział 12,4%);
- obuwie, nakrycia głowy, parasole (8,1 mln euro, wzrost o 61,1%, udział 10%);
- produkty przemysłu chemicznego lub przemysłów pokrewnych (4,2 mld euro, wzrost o 7,3%, udział 5,2%);
- maszyny i urządzenia mechaniczne, sprzęt elektryczny (3,8 mln euro, wzrost o 24,3%, udział 4,7%).

Wśród towarów o najwyższej wartości w polskim imporcie z Cypru znajdują się m.in.: statki (47 mln euro - liniowce pasażerskie, łodzie wycieczkowe, promy, statki towarowe), sery i twarogi (9,8 mln euro), obuwie (8 mln euro), ziemniaki (2,8 mln euro), leki (2,7 mln euro), aparatura telekomunikacyjna (1,9 mln euro), perfumy i wody toaletowe (1,2 mln euro), artykuły z tworzyw sztucznych (1,1 mln euro), urządzenia półprzewodnikowe (1 mln euro - diody, tranzystory itp.), części lokomotyw (0,9 mln euro), zegarki (0,6 mln euro), części i akcesoria samochodowe (0,5 mln euro).

Polsko-cyprijskie obroty usługowe

Według danych GUS w 2020 r. wartość usług dostarczonych przez polskie przedsiębiorstwa na Cypr wyniosła 246 mln euro, co oznacza wzrost w stosunku do 2019 r. o 7,6% (wówczas wartość wyniosła 228 mln euro).

Z kolei wartość usług nabytych przez polskie przedsiębiorstwa od firm cyprijskich w 2020 r. była na poziomie 383 tys. euro, co oznacza spadek w stosunku do 2019 r. o 22,5% (wówczas wartość wyniosła 494 tys. euro).

5. Współpraca inwestycyjno-kapitałowa

Cyprijskie inwestycje w Polsce

Według danych NBP za 2020 rok wartość cyprijskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych w Polsce wyniosła 8 828,0 mld EUR (dla porównania w roku 2019 – 8 177,0 mld EUR). Tym samym Cypr zajął 5. miejsce wśród największych inwestorów zagranicznych w Polsce. W latach 2018 i 2019 była to pozycja 7.

Wśród cyprijskich inwestorów zagranicznych znalazły się firmy działające m.in. w obszarze audytu, księgowości i doradztwa podatkowego (Deloitte Central Europe Hol Limited), produkcji (Krosnospan Holding Ltd.) i telekomunikacji (Tollerton Investment Limited).

Według danych GUS w 2020 r. w Polsce było obecnych 1199 przedsiębiorstw z kapitałem cyprijskim. Ponadto 210 firm zatrudniało co najmniej 10 pracowników. Kapitał cyprijski zaangażowany był w 13,3% w działalność profesjonalną, naukową i techniczną.

Polskie inwestycje na Cyprze

Według danych NBP za 2020 rok wartość polskich bezpośrednich inwestycji zagranicznych na Cyprze wyniosła 2,878,4 mld EUR (dla porównania w roku 2019 – 2 874,0 mld euro).

Według różnych szacunków w Republice Cypryjskiej jest zarejestrowanych ok. 5 tys. polskich spółek, z których jedynie kilkadziesiąt prowadzi tam rzeczywistą działalność. Wysokie miejsce Cypru w rankingu krajów najczęściej wybieranych przez polskich inwestorów wynika często z korzystnych warunków prowadzenia działalności, jakie kraj ten oferuje inwestorom zagranicznym, głównie w postaci preferencji podatkowych.

6. Dane kontaktowe

Ambasada Rzeczypospolitej Polskiej w Nikozji

adres: ul. Kennedy Avenue 12-14, Office 601, 1087 Nicosia, Cyprus

nr tel: +357 22 753 517/ fax: +357 22 751 981

e-mail: nikozja.amb.sekretariat@msz.gov.pl

strona internetowa: <https://www.gov.pl/web/cypr>

Ambasada Republiki Cypryjskiej w Warszawie

adres: Jarosława Dąbrowskiego 70, 02-561 Warszawa

nr tel: +48 22 844 45 77, +48 22 844 08 16, +48 22 845 11 10 / fax: +48 22 844 25 58

e-mail: warsawembassy@mfa.gov.cy

Polsko-Cypryjska Izba Gospodarcza

strona internetowa: www.pccc.org.cy/ (<https://www.facebook.com/pg/polandcyprus>)

Cypryjskie Centrum Promocji Handlu w Warszawie

ul. Jarosława Dąbrowskiego 70

02-561 Warszawa

tel. +48 22 854 01 77

fax: +48 22 854 01 80

e-mail: ctc@cyprustrade.pl

strona internetowa: <https://cyprustrade.pl/>

Opracowanie:

Departament Handlu i Współpracy Międzynarodowej

Ministerstwo Rozwoju i Technologii

Czerwiec 2022 r.